

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm

**Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən**

 dos.Zaur Məmmədov

" 12 " 09 2025 ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050706- "Aqrobiznes"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə ""

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1.Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: "Biznes hüququ"

Fənn proqramı: Kafedranın 12 sentyabr 2025 ci il tarixli 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Fənn haqqında məlumat:

Kodu: IPFS-B 03

Tədris ili: II (2025-2026) **Semestr:** MBA

Tədris yükü: Cəmi: 30 saat- (30 s. mühazirə-məşğələ)

AKTS üzrə kredit: 4

Auditoriya :

II. Müəllim haqqında məlumat:

Fənni tədris edən müəllimin adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı:

b\mAxundov Firdovsi Allahverdi oğlu

Məsləhət günləri və saatları: II gün saat 1400-1600

E-mail ünvanı: - fir.axundov@gmail.com

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodiki vəsaitlər:

Əsas

1. "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Bakı, 15.12.92
2. "Müəssisələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Bakı, 01.07.94
3. A.Abbasov . "Biznesin əsasları". Bakı, 2005.
4. A.H.Tağıyev, S.A.Fərzəliyev. "Biznesin təşkili və idarə edilməsi". Bakı, 2007.
5. A.Şəkəreliyev. "Biznesin təşkili və idarə edilməsi". Bakı, 2008.
6. A. Məhərrəmov, L.Abişlı. "Müəssisənin iqtisadiyyatı". Bakı, 2013.

Əlavə

7. Abbasov A.B. Sahibkarlıq fəaliyyəti: növləri, təşəkkülü və inkişaf problemləri. Bakı, 1996.
8. D.A.Bağırov, M.X.Həsənlı, R.N.Quşxanı. Korporativ maliyyə. Bakı, 2010.
9. Ə.Əlirzayev. Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı problemləri və həlli yolları: nəzəriyyə və təcrübə. Bakı, 2000.
10. Y. Məlikov. İnformasiya iqtisadiyyatı. Bakı, 2009.
11. Əliyev T.N. və başq. Müştərek müəssisə və sahibkarlıq. Bakı, 2001.
12. N. Məmmədov. İqtisadi təhlükəsizlik. Bakı, 2006

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Makroiqtisadiyyat" "Mikroiqtisadiyyat", "Dünya iqtisadiyyatı" və "Aqrar iqtisadiyyat" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Aqrobiznesin təşkili problemləri" və "Beynəlxalq aqrobiznes" fənləri tədris edilir.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn iqtisad yönümlü mütəxəssislərə, biznes sferasında hüquq anlayışının əsas istiqamətlərini, biznesin təşkilati-hüquqi formalarını, "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Az.Resp. qanununun məqsəd və vəzifələri haqqında ətraflı məlumat verir. Biznesin inkişafında iqtisadi,siyasi və hüquqi mühitin rolunun obyektiv zərurət təşkil etdiyini, onun formalaşmasının nəzəri-metodoloji əsaslarını, biznes fəaliyyətində müqavilə münasibətlərini, biznes mühitində rəqabətin tənzimlənməsi hüququnu, sahibkarlığın inkişaf mərhələlərini, onların istehsal-iqtisadi nəticələrini, milli iqtisadiyyatda, ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında biznes hüququnun xüsusi əhəmiyyətə malik olduğunu əhatə edir.

Aqrobiznes MBA ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrə ölkədə hüquq sistemində həyata keçirilən islahatların biznes fəaliyyətinin formalaşması və inkişafında rolu və əhəmiyyətini, sahibkarlıq sferasında torpaq sahələrindən, əmlakdan, maliyyə vəsaitlərindən, əmək resurslarından səmərəli istifadə olunması yollarını və informasiya sferasında hüquqi tənzimləmənin əsas istiqamətlərini izah etməkdən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecək.

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməyəcək.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat, Məşğələ 30 saat, Cəmi 30 saat

№	Mövzuların adı	O cümlədən	
		Mühazirə	Seminar
1	Mövzu 1: Biznes hüququ fənninin nəzəri əsasları, məqsəd və vəzifələr Plan: 1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələr 2. Hüquq anlayışı, hüququn norma və prinsipləri 3. Hüququn tətbiqi mexanizmi 4. İqtisadi münasibətlərin tənzimlənməsində "hüquq" anlayışının önəmi. Mənbə: (2,3,4)	2	2
2	Mövzu 2: Biznes fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsinin məzmunu və onun nəzəri aspektləri Plan: 1. Biznesin hüquqi tənzimlənməsinin zəruriliyi və əsas istiqamətləri 2. Biznesin dövlət tənzimlənməsi modelləri 3. Biznes mühitinin idarəedilməsində hüquqi tənzimlənmənin zəruriliyi 4. Biznes mühitində iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi metodları Mənbə: (1,3)	2	2
3.	Mövzu 3. Sahibkarlıq fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi Plan: 1. Sahibkarlıq hüququnun predmeti və obyektı 2. Sahibkarlıq hüququnun prinsipləri 3. Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiyə əsasları 4. Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar Mənbə: (2,3)	2	2
4	Mövzu 4: Biznes fəaliyyətində yaranan müqavilə münasibətlərinin tənzimlənməsi Plan: 1. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilənin əhəmiyyəti 2. İqtisadi fəaliyyət sahəsində mülki hüquqi müqavilələr. 3. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr 4. Əmlakın və digər əmlak hüquqlarının verilməsinə yönəlmiş mülki hüquqi müqavilələr Mənbə: (1,2,3)	4	4
5	Mövzu 5: Aqrar sferada biznes fəaliyyətinin hüquqi əsasları Plan: 1. Aqrar hüququn prinsipləri və mənbələri 2. Aqrar islahatların hüquqi bazası 3. Aqrar sektorda icarə münasibətləri 4. Kəndli–fermer təsərrüfatının fəaliyyətinin və təşkilinin hüquqi əsasları 5. Azərbaycan Respublikasının ərzaq təhlükəsizliyinin hüquqi mexanizmi Mənbə: (2,3,5)	2	2

6	Mövzu 6: Nəqliyyat fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi Plan: 1. Nəqliyyat hüququ və onun hüquq sistemində yeri 2. Nəqliyyat hüququnun sahə strukturu 3. Azərbaycan Respublikasında nəqliyyat sferasının fəaliyyətini tənzimləyən normativ hüquqi aktlar 4. Azərbaycan Respublikasında nəqliyyat fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılmasının hüquqi təminatı Mənbə: (3,4)	2	2
7	Mövzu 7: Biznes prosesində gömrük hüququ anlayışı 1. Gömrük hüququnun predmeti və onun hüququn digər sahələri ilə əlaqəsi. 2. Gömrük hüququnun prinsipləri. 3. Gömrük hüququnun sistemi və mənbələri. 4. Azərbaycan Respublikasının gömrük orqanları 5. Gömrük hüququnun pozulmasına görə məsuliyyət. Mənbə: (1,3,4)	2	2
	Mövzu 8: Reklam fəaliyyətinin normativ hüquqi tənzimlənməsi sistemi. Plan : 1. Reklam anlayışı və onun yayım vasitələri 2. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri 3. Reklam proseslərinin reallaşmasında iştirak edən subyektlər 4. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları Mənbə: (3,4)	1	1
	Cəmi	15 saat	15 saat

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı təsərrüfat subyektlərinin iqtisadi maraqlarına uyğun qərar qəbul edilməsini, məlumatları müqayisəli şəkildə təhlil etməyi, nəticələri qiymətləndirməyi. idarəçiliyin təmin edilməsində həvəsləndirilmə metodlarına diqqət yetirməyi və s. nail olmağı bacarmalıdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələri
- Hüquq anlayışı, hüququn norma və prinsipləri
- Biznesin hüquqi tənzimlənməsinin zəruriliyi və əsas istiqamətləri
- Biznesin dövlət tənzimlənməsi modelləri
- Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiyə əsaslarının əhəmiyyətini
- İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilənin əhəmiyyəti
- Gömrük hüququnun prinsiplərini və mənbələrini
- Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsaslarını öyrənir.
- Müstəqil analiz etmə bacarığına yiyələnir;

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları (11-20 noyabr 2025 ci il tarixədək keçirilən mövzular üzrə)

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələr
2. Hüquq anlayışı, hüququn norma və prinsipləri
3. Biznesin hüquqi tənzimlənməsinin zəruriliyi və əsas istiqamətləri
4. Biznes mühitinin idarəedilməsində hüquqi tənzimlənmənin zəruriliyi
5. Biznes mühitində iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi metodları
6. Sahibkarlıq hüququnun predmeti və obyektı
7. Sahibkarlıq hüququnun prinsipləri
8. Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiya əsasları
9. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilənin əhəmiyyəti
10. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr

II Kollektivium sualları 16-25 dekabr 2025 ci il tarixinədək keçirilən mövzular üzrə)

1. Aqrar hüququn prinsipləri və mənbələri
2. Aqrar islahatların hüquqi bazası
3. Aqrar sektorda icarə münasibətləri
4. Kəndli–fermer təsərrüfatının fəaliyyətinin və təşkilinin hüquqi əsasları
5. Azərbaycan Respublikasının ərzaq təhlükəsizliyinin hüquqi mexanizmi
6. Nəqliyyat hüququ və onun hüquq sistemində yeri
7. Azərb. Respublikasında nəqliyyat sferasının fəaliyyətini tənzimləyən normativ hüquqi aktlar
8. Gömrük hüququnun predmeti və onun hüququn digər sahələri ilə əlaqəsi.
9. Gömrük hüququnun pozulmasına görə məsuliyyət.
10. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri

XV. İmtahan sualları:

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələr
2. Hüquq anlayışı, hüququn norma və prinsipləri
3. Hüququn tətbiqi mexanizmi
4. İqtisadi münasibətlərin tənzimlənməsində "hüquq" anlayışının önəmi.
5. Biznesin hüquqi tənzimlənməsinin zəruriliyi və əsas istiqamətləri
6. Biznesin dövlət tənzimlənməsi modelləri
7. Biznes mühitinin idarəedilməsində hüquqi tənzimlənmənin zəruriliyi
8. Biznes mühitində iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi metodları
9. Sahibkarlıq hüququnun predmeti və obyektı
10. Sahibkarlıq hüququnun prinsipləri
11. Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiya əsasları
12. Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar
13. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilənin əhəmiyyəti
14. İqtisadi fəaliyyət sahəsində mülki hüquqi müqavilələr.
15. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr
16. Əmlakın və digər əmlak hüquqlarının verilməsinə yönəlmiş mülki hüquqi müqavilələr
17. Aqrar hüququn prinsipləri və mənbələri
18. Aqrar islahatların hüquqi bazası
19. Aqrar sektorda icarə münasibətləri
20. Kəndli–fermer təsərrüfatının fəaliyyətinin və təşkilinin hüquqi əsasları
21. Azərbaycan Respublikasının ərzaq təhlükəsizliyinin hüquqi mexanizmi
22. Nəqliyyat hüququ və onun hüquq sistemində yeri
23. Nəqliyyat hüququnun sahə strukturu
24. Azərb. Respublikasında nəqliyyat sferasının fəaliyyətini tənzimləyən normativ hüquqi aktlar

25. Azərb. Respublikasında nəqliyyat fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılmasının hüquqi təminatı
26. Gömrük hüququnun predmeti və onun hüququn digər sahələri ilə əlaqəsi.
27. Gömrük hüququnun prinsipləri.
28. Gömrük hüququnun sistemi və mənbələri.
29. Azərbaycan Respublikasının gömrük orqanları
30. Gömrük hüququnun pozulmasına görə məsuliyyət.
31. Reklam anlayışı və onun yayım vasitələri
32. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri
33. Reklam proseslərinin reallaşmasında iştirak edən subyektlər
34. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları

"Biznes hüququ" fənninin sillabusu MBA "Aqrobiznes" ixtisası üzrə tədris planı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.
12 sentyabr 2025 ci il tarixli 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Kafedra müdiri vəzifəsini ic.ed. :

Fənn müəllimi:

dos. G.Əliyeva

b/ müəl. F.Axundov